

УТВЪРДИЛ:

МИГЛЕНА ПАВЛОВА

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АОП

Разграничаване на критериите за подбор и показателите за избор при критерий “икономически най-изгодна оферта”.

При възлагането на обществени поръчки се разходват публични средства, което обосновава необходимостта сключените договори да осигуряват качествен резултат и да удовлетворяват в максимална степен обществените потребности. В тази връзка законодателството в областта предвижда във всички процедури за възлагане на обществени поръчки да се извършва както проверка на годността и качествата на потенциалните изпълнители, така и оценка на предложените от тях оферти.

Подбор на потенциалните изпълнители

Доброто изпълнение на договорите за обществени поръчки се гарантира чрез формулиране на подходящи критерии за подбор на кандидатите или участниците, чрез които да се установи тяхното икономическо и финансово състояние и технически възможности и/или квалификация. Законът допуска използването на различни комбинации от критерии, но те трябва да са избрани така, че да служат като индикатори за финансовата стабилност, професионалния опит, придобитата квалификация и т. н. на кандидата или участника. В тази връзка, от особена важност е поставянето на удачни минимални изисквания към избраните критерии, за да се гарантира, че лицата, които ги притежават, могат да реализират в необходимия обем и с желаното качество конкретната обществена поръчка.

При поставянето на критерии за подбор и минимални изисквания към тях възложителите следва да имат предвид разпоредбата на чл. 25, ал. 6 от ЗОП, съгласно която поставените минимални изисквания към икономическите и техническите възможности на кандидатите или участниците трябва да са съобразени и да съответстват на сложността на предмета и на обема на обществената поръчка.

Оценка на представените оферти

Конкретният изпълнител на договора за обществена поръчка се определя въз основа на оценка на представените оферти. След като възложителят вече е проверил, че те са финансово стабилни, притежават необходимата техника и имат нужните знания, умения и опит, се приема, че преминалите подбора участници са подходящи за изпълнители на договора и качествено и в срок могат да реализират обществената поръчка. Поради тази причина при оценката на представените оферти не следва да се оценява способността на участниците да изпълнят договора (опит, квалификация, техническа обезпеченост и др.).

Съгласно чл. 37, ал. 1 от ЗОП оценката на представените оферти се извършва по един от следните критерии, посочен в обявлението: най-ниска цена и икономически най-изгодна оферта. При критерий “най-ниска цена” офертите се съревновават само по отношение на предлаганата цена, а при “икономически най-изгодна оферта” - по различни показатели, свързани с финансовите, техническите, функционалните и др. характеристики на направеното предложение (виж § 1, т. 8 от ДР на ЗОП).

От практиката на Съда на европейските общности (СЕО) и европейските директиви в областта на обществените поръчки се налага извода, че избраните показатели трябва да отговарят на следните условия:

- да са измерими и/или контролируеми;
- да са свързани с предмета на договора;
- да са изрично посочени в документацията за участие;
- да не предоставят неограничена свобода на избор на възложителя;
- да се подчиняват на основните принципи, в частност на принципите на свобода на движение на стоките, свобода на установяване, свобода на предоставяне на услуги, както и на принципите, произтичащи от тях – равнопоставеност, недискриминация, взаимно признаване, пропорционалност и прозрачност.

Разграничаване на критериите

С цел преодоляване на неправилната практика за използване на изискванията по чл. 50 и чл. 51 от ЗОП като показатели за оценка на офертите в разрез с изискванията на националното и европейско законодателство в областта на обществените поръчки с измененията и допълненията на Закона за обществените поръчки, в сила от 1 януари 2009 г., е въведена изрична забрана за включването на критерии за подбор като показатели за оценка, когато избраният критерий е икономически най-изгодна оферта (чл. 25, ал. 7 от ЗОП).

Тази промяна е в съответствие с решението по едно от ключовите дела на СЕО, имащи отношение към законосъобразността на критериите за избор на изпълнител (С-532/06 – Лианакис) Съдът утвърждава основния принцип, че количествените критерии за подбор следва да се прилагат по отношение на икономическото и финансово състояние на кандидатите/участниците и технически възможности, докато критериите за възлагане са ограничени до най-ниска цена и икономически най-изгодна оферта. Оценяването на икономически най-изгодната оферта изключва използването на показатели, свързани със способността на участника да изпълни договора.

Видно от изложеното, с критериите за подбор се проверяват възможностите за изпълнение на договора на кандидатите или участниците, а с критериите за оценка на офертата – качествата на направените от тях предложения. Смесването на двата вида критерии е абсолютно недопустимо. В съответствие с това, при използване на критерий “икономически най-изгодна оферта” оценяването на офертите не може при никакви обстоятелства да се извършва въз основа на показатели, свързани със способността на участника да изпълни договора.